Journal of Surgery
[Jurnalul de Chirurgie]

History of Surgery Open Access

Profesorul dr. Nicolae Oblu - creatorul primului spital de neurochirurgie din România (1912-1995)

Hortensiu Aldea
Spitalul Clinic de Urgență „Nicolae Oblu” Iași

Abstract. Professor Dr. Nicolae Oblu - creator of the first neurosurgery hospital in Romania. Prof. Dr. Nicolae Oblu, emeritus doctor, honorary member of the Romanian Academy, trained at the well-known anatomy school of Professor Grigore T. Popa, and as a neurosurgeon in the "Caritatea" surgery clinic, led by Prof. Al. Moruzi, the creator of the first Neurosurgery Service in Romania - Socola 1933. After graduating from the Faculty of Medicine in Iași, in 1938, Dr. Nicolae Oblu succeeded through a competition to become a teaching staff of the Preparatory Anatomy Laboratory (1939), then promoted as head of works (1944) and lecturer (1949), in which capacity he led the Department of Topographic Anatomy and Operative Surgery, until 1965. He learned his first knowledge of general surgery, in 1938-1939, working in the Emergency Service led by Dr. E. Lucinescu, from the "St. Spiridon" Iași, and between 1939 and 1943, he worked as a surgical clinic assistant. In 1943, he transferred to the Surgical Therapeutic Clinic of Prof. Moruzi from "Caritatea", as an assistant, where he worked until 1947. After the departure of Prof. Moruzi, in 1947, the neurosurgical activity was quite modest, this being accepted in Prof. O. Franche's clinic, which decided to provide him with 10 beds, where Dr. Urbanovici and Dr. Oblu could operate neurosurgical cases. In 1951, conf. N. Oblu took over the management of the new Neurosurgery Service, re-established within the Socola Hospital, where he created a clinic that would become famous, with collaborators Dr. V. Urbanovici and Dr. Rusu M. and later, in the same year, Dr. Stanciu Costeschi Aurora, Dr. Schaecter Izu, Dr. Banu Th. and Dr. Voicu Tr. (radiologists) and Dr. S. Buiuc (ophthalmologist). In 1959, the Clinic expands, acquiring a new pavilion, in which a 20-bed septic service, a septic operating room and a 5-bed salon for ATI (Dr. A. Pop) are organized. In 1964, the Neurosurgery Service, thanks to the prestige it gained, became a university clinic under the leadership of Prof. Nicolae Oblu, within the Medical Training Section. Prof. N. Oblu was also a genius organizer, creating the first Neurosurgery Hospital in Romania, inaugurated on October 14, 1972. The Neurosurgery Hospital in Iasi became the first and largest unit of this type in the country. The creator of the school, Prof. Nicolae Oblu spared no effort for neurosurgery from Iași to acquire the professional brilliance and current prestige. Together with Professor Constantin Arseni, he is the creator of the modern school of neurosurgery in Romania.

Keywords: Nicolae Oblu, neurosurgery, history of surgery

Prof. dr. Nicolae Oblu, medic emerit, membru de onoare al Academiei Române, s-a format la cunoscuta școală de anatomie a profesorului Grigore T. Popa, iar ca neurochirurg în clinica de chirurgie de la „Caritatea”, condusă

Corresponding author: Aldea H. aldea_h@yahoo.com **Received** May 9, 2024; **Accepted** May 29, 2024, **Published** October 3, 2024 **Citation**: Aldea H.: Professor Dr. Nicolae Oblu - creator of the first neurosurgery hospital in Romania. Journal of Surgery [Jurnalul de chirurgie]. 2024; 20 (3): 258 - 263. [Article in Romanian]. DOI:10.7438/JSURG.2024.03.08
Copyright: © 2024 Aldea H. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited

de Prof. Al. Moruzi (1900– 1957), creatorul primului *Serviciu de Neurochirurgie din România –Socola 1933*.

Nicolae Oblu s-a născut în orașul Oltenița, județul Călărași, într-o familie modestă, la 7 august 1912. În anul 1932 a absolvit Liceul „Constantin Alimășteanu" din Oltenița. Amintirile și formația sa de elev au fost dominate de personalitatea directorului, profesor de limba română, Alex. Stoicescu, profesionist deosebit, de mare integritate morală și cu un admirabil spirit pedagogic.

În anul 1932, devine student la Facultatea de Medicină din Iași, fiind coleg de generație cu viitoare personalitățiii ale medicinei românești, profesorii: Radu Păun, Gh. Chișleag, M. Diaconescu, G. Petrescu și Marioara Tănăsescu Niculescu. Primii ani de studenție au fost marcați de personalitatea prof. Grigore T. Popa, autoritate anatomică, didact desăvârșit, cercetător de renume european, intelectual în cel mai desăvârșit sens al cuvântului. Personalitatea profesorului Gr. T. Popa a reieșit și din formarea profesională a generației de studenți atât din Iași, cât și din București. Remarcat pentru calitățile sale, N. Oblu a fost selectat de către profesorul Grigore T. Popa în colectivul său, unde a lucrat din anul 1936, în calitate de aspirant la Laboratorul de Anatomie descriptivă.

În lumea studenților eminenți se bucurau de faimă cursurile de medicină internă (Ioan Enescu), de chirurgie (Ion Tănăsescu) ca și demonstrațiile neurochirurgicale ale prof. Al. Moruzi, care abordase sistemul nervos, ceea ce constituia o noutate medicală în Iași. Studenții eminenți, atrași de această nouă lume, mergeau în mod special la Spitalul „Caritatea", în zilele în care opera prof. Moruzi, pentru a asista la intervențiile sale pe creier.

După terminarea Facultății, în anul 1938, dr. Nicolae Oblu a fost inclus în activitatea Laboratorului de Anatomie, unde a promovat: preparator (1939), șef de lucrări (1944) și conferențiar (1949), calitate în care a condus Catedra de Anatomie topografică și Chirurgie operatorie, până în anul 1965.

În paralel cu activitatea de anatomist, deprinde primele cunoștințe de chirurgie generală, în anii 1938-1939, lucrând în Serviciul de Urgențe condus de dr. E. Lucinescu, de la Spitalul „Sf. Spiridon" Iași, iar între 1939 și 1943, lucrează ca asistent de clinică chirurgicală, în cadrul Spitalului de Chirurgie al Casei Asigurărilor Sociale din Iași. În anul 1943, se transferă în Clinica Terapeutică chirurgicală a prof. Moruzi de la „Caritatea", în calitate de asistent, unde a lucrat până în anul 1947. Concomitent a lucrat și ca asistent în Laboratorul de Anatomie topografică și Chirurgie operatorie.

După plecarea prof. Moruzi, în anul 1947, activitatea neurochirurgicală a fost destul de modestă, aceasta fiind acceptată în clinica prof. O. Franche care a hotărât să-i pus la dispoziție 10 paturi, unde doctorul Urbanovici și doctorul Oblu puteau opera cazuri neurochirurgicale.

În anul 1951, în cadrul reformei din domeniul sănătății, conf. N. Oblu a preluat conducerea noului Serviciu de Neurochirurgie (Fig. 1), reînființat în cadrul Spitalului Socola; aici a avut drept colaboratori pe dr. V. Urbanovici și pe dr. Rusu M. iar ulterior, în cadrul aceluiași an, pe dr. Stanciu Costeschi Aurora, dr. Schaecter Izu, dr. Banu Th. și dr. Voicu Tr. (radiologi) și dr. S. Buiuc (oftalmolog).

Fig. 1. Clinica de Neurochirurgie Pavilionul I, Spitalul Socola: dr. Pop A., dr. Aldescu C., dr. Cozma Veronica, dr. Cozma N., dr. Schaecter Izu, dr. Săndulescu Gh., dr. Dimov V., dr. Stanciu Aurora, prof. Dr. Oblu N., dr. Obreja Th., dr. Ianovici N, dr. Rusu M.

Explorările neuroradiologice (angiografia carotidiană, mielografiile, pneumo-encefalografiile) se efectuau de către medicii neurochirurgi. Prima angiografie carotidiană prin puncție directă, în Clinică, a fost efectuată în iunie 1959. Serviciul de Neurologie se face cunoscut și, de la an la an, activitatea medicală și operatorie a crescut. Dacă în cursul anului 1952 au fost operați 269 de pacienți, în cursul anului 1960 au fost efectuate 741 de operații.

În anul 1959, Clinica se extinde, dobândind un nou pavilion, în care se organizează un serviciu septic, cu 20 de paturi, o sală de operație septică și un salon cu 5 paturi pentru ATI (dr. A. Pop). În anul 1964, Serviciul de Neurochirurgie, datorită prestigiului câștigat, a devenit clinică universitară sub conducerea prof. Nicolae Oblu, în cadrul Secției de Perfecționare a medicilor; în 1963, un pavilion separat a fost dedicat explorărilor funcționale (EEG, EMG, ecografie și EKG (condus de prof. dr. I. Petrovanu și dr. Veronica Cozma).

Odată cu angajarea dr. C. Aldescu, în anul 1965, se organizează Serviciul de Neuroradiologie, în care se vor integra doctorii Cezar Clement (1972) și Iacob Constantin (1974-1977). În anul 1970, profesorul N. Oblu a fost director al viitorului Spital de Neurochirurgie din Iași. Colectivul clinicii se completează, în anul 1971, cu dr. Th. Obreja și dr. N. Cozma (medici specialiști). Colectivul Serviciului de Anestezie și terapie intensivă, condus de dr. A. Pop, era format de dr. C. Mozes, C. Tetraru și dr. M. Anghel.

Fig. 2. Prof. dr. N. Oblu în cabinetul său de la Socola

Dezvăluind o energie puțin obișnuită, prof. N. Oblu a dovedit că, pe lângă marele profesionist ce se dovedise, a fost și un organizator de geniu (Fig. 2). Profesorul și-a încununat activitatea medicală de o viață prin realizarea primului Spital de Neurochirurgie din România, de concepție europeană prin modul de abordare a patologiei extremității cefalice și vertebro-medulare, inaugurat la data de 14 octombrie 1972. Spitalul de Neurochirurgie din Iași a devenit prima și cea mai mare unitate de acest profil din țară.

Inaugurarea acestei instituții a reprezentat o importantă realizare a medicinei ieșene, dar mai ales momentul de consacrare a școlii de neurochirurgie ieșene pe plan național. (Fig. 3).

Fig. 3. Inaugurarea Spitalului de Neurochirurgie din Iași

Rod și al unor circumstanțe favorabile, Spitalul Clinic de Neurochirurgie din Iași își datorează existența în primul rând consecvenței cu care prof. dr. Nicolae Oblu a urmărit realizarea acestui proiect măreț pentru lumea medicală românească. Îndeplinirea obiectivului a fost cu atât mai dificilă în condițiile în care nici în București nu exista un astfel de spital.

În primăvara anului 1970, profesorul N. Oblu, prin prestigiul său profesional, convinsese

reprezentanții administrației de atunci, prof. V. Rugină, directorul Direcției Sanitare Iași, și pe prof. O. Franche, rectorul UMF Iași, vechi susținător al neurochirurgiei ieșene, că cele 5 milioane de locuitori ai Moldovei și centrul medical ieșean au nevoie de un spital de neurochirurgie. Împuternicit cu funcția de director al viitorului spital, prof. N. Oblu, conform unei sănătoase tradiții medicale românești, pe baza prestigiului profesional, nu prin concursuri regizate politic, s-a dovedit a fi un organizator de excepție, desfășurând o energie puțin obișnuită. În viziunea sa a fost construit de la zero întreg conceptul funcționării acestui spital, astfel încât să fie de maximă eficientă atât în acordarea asistenței medicale de urgență, cât și a asistenței neurochirurgicale curente. Concomitent, a avut în vedere asigurarea unei baze materiale pentru învățământul universitar neurochirurgical prin dotarea Spitalului cu: amfiteatru, săli de lucrări practice, bibliotecă, filmotecă, muzeu cu piese de anatomie patologică, laborator separat de chirurgie experimentală. Încă din anul 1970, prof. Oblu a intuit importanta asistenței politraumatismelor cu o componentă neurochirurgicală, precum și necesitatea unei săli de operație speciale, destinată patologiei extrapiramidale. Clădirea Spitalului a fost prevăzută cu o intrare de urgență directă a autosanitarei ce aducea politraumatizatul, cu sală de operație în imediata vecinătate, precum și un spațiu de spitalizare (6 paturi) destinat acestor cazuri. În realizarea proiectului s-a avut în vedere și evoluția tehnicii în specialitate, iar clădirea a fost prevăzută cu spațiul necesar implementării noilor tehnologii de explorare neuroimagistică. În realizarea construcției spitalului ce urma să-i poarte numele, prof. Oblu, ca un adevărat „inginer” constructor, a urmărit fiecare etapă a realizării, începând cu materialele de contracție, etaj cu etaj, circuitele funcționale dintre diferitele servicii, spațiile de spitalizare, dispoziția blocului operator. Împreună cu arhitectul- șef al proiectului, Cezar Dariescu, a gândit modul de funcționare interdisciplinară a tuturor serviciilor. Nu a precupețit niciun efort și a folosit relațiile personale pentru a obține de la Ministerul Sănătății ca fiecare specialitate și laborator să fie dotate cu o performantă aparatură posibilă la acel moment, în cadrul sistemului economic socialist.

Pe lângă aceste nesfârșite probleme organizatorice și administrative, prof. Oblu s-a preocupat în mod deosebit de calitatea profesională și morală a tuturor specialiștilor ce urmau să lucreze în noul spital, de la simplul meseriaș de la atelierul mecanic până la șeful de clinică. Era convins că de această calitate a noului personal medical, de la capacitatea sa intelectuală și profesională până la calitățile morale, urma să depindă calitatea actului medical oferit și primit în noul spital.

Acest spital, dotat cu 400 de paturi (Clinica de neurochirurgie – 150, Serviciul – ATI 30 de paturi, Clinica de neurologie – 150 de paturi, Clinica de oftalmologie – 50 de paturi) a fost inaugurat la 14 octombrie 1972, devenind baza clinică și de cercetare a neurochirurgiei românești contemporane.

Pentru viitorii specialiști ai clinicii a prevăzut și, în parte, a realizat un program complex de pregătire profesională ce părea utopic în perioada comunistă. După stagiul de pregătire clinică neurologică, de chirurgie generală și anatomie, pregătirea trebuia completată cu o bursă de un an în centre diferite din străinătate. În timp, acest ultim obiectiv a fost realizat: dr. M. Rusu a lucrat un an (1970) în Serviciul de Stereotaxie al prof. Tallairach din Paris; dr. M. Anghel a lucrat ca anestezist, timp de mai mulți ani, începând cu 1972, în Rigs Hospitalet din Copenhaga, colaborând cu Prof. Bjorn Ibsen; dr. C. Tetraru a lucrat timp de un an ca anestezist în Spitalul H. Mondor-Creteil, Paris; în 1977, dr. C. Aldescu a lucrat în Franța, timp de 6 luni, într-un Serviciu de Neuroradiologie și, în sfârșit, dr. A. Pop A. a lucrat două luni ca anestezist, într-un spital din Moscova (Fig. 4). Tinerii neurochirurgi ai Clinicii, prin rotație, au efectuat stagii în diversele servicii ale prof. C. Arseni, la București, și în Clinica Neurologică a acad. Vlad Voiculescu.

O preocupare deosebită a Profesorului a constituit-o „umanizarea” spațiului de spitalizare, „problemă descoperită” azi de manageriatul medical european. În acest cadru menționăm

realizarea unui confortabil spațiu de spitalizare pentru pacient, decorarea circuitelor spitalului cu lucrări de artă realizate de artiști consacrați, care au făcut donații sau de studenți ai Academiei de Artă ieșene. Clădirea Spitalului a fost încadrată de un frumos parc dendrologic, dotat cu alei și bănci. Pentru salariați s-a amenajat o sala de festivități, teren de tenis, salon de coafură și frizerie, cantină.

În aceste condiții, dar mai ales datorită colectivului medical, prin calitatea asistenței medicale acordate, Spitalul de Neurochirurgie a căpătat un binemeritat prestigiu, devenind unitate de referință pentru asistența medicala ieșeană și pentru întreaga Moldovă căreia, la un moment dat, profesional, se făcea față cu greu.

Fig. 4. Profesorul Nicolae Oblu în sala de operație (de la stânga la dreapta): dr. Săndulescu Gh., prof. N. Oblu, dr. M. Rusu și dr. A. Pop, anestezist)

Profesorul a abordat toate capitolele de patologie neurochirurgicală și a desfășurat o intensă activitate științifică de cercetare și didactică. Ceea ce caracterizează personalitatea unei școli chirurgicale nu este numai statistica operatorie și complexitatea cazurilor rezolvate, ci și realizarea unei echipe care are o anumită educație profesională, în ceea ce privește modul de abordare a anumitor capitole de patologie, a stilului de lucru în sala de operație sau în relația cu pacientul. Școala trebuie să ducă mai departe ceea ce nu s-a putut realiza într-un anumit moment, din motive independente de voința medicului.

Ca profesor de neurochirurgie (1964-1978), prof. Oblu a susținut cursuri în cadrul Institutului de Perfecționare a medicilor și stagii cu medicii din domeniul neurologiei, psihiatriei, chirurgiei generale și neurochirurgiei. Cursurile, cu un pregnant caracter practic, prezentau cele mai noi informații în domeniul explorării și terapeuticii. Profesorul Oblu, operator pasionat, a continuat „maniera Moruzi” de lucru și de tehnică: gesturi blânde și elegante în plagă, cu respectarea planurilor anatomice, hemostază perfectă; în sala de operație domnea o atmosferă tonică, relaxantă.

Activitatea sa practică și științifică a creat, împreună cu valorosul colectiv al clinicii, originalitatea școlii de neurochirurgie din Iași, prin modul de soluționare și de abordare a unor capitole de patologie: traumatologia cranio-cerebrală; patologia degenerativă a coloanei vertebrale lombare; patologia vasculară cerebrală; tumori. Colectivul a fost preocupat și de Iatroistoriografia specialității (H. Aldea). S-au publicat 6 monografii. Colectivul, recunoscut în țară și în străinătate prin participări la congrese naționale și internaționale, a comunicat și a publicat numeroase lucrări științifice, iar activitatea științifică, didactică și profesională a profesorului Oblu în cadrul Universității de Medicină din Iași, a fost recompensată printr-o serie de titluri și funcții: șef al Catedrei de Neurologie, endocrinologie, psihiatrie și neurochirurgie, în 1964; vicepreședinte al Comitetului de Conducere a Societății de Neurologie și Neurochirurgie, București, 1973; membru al Federației Mondiale de Neurologie, Londra; membru al Comitetului de Cercetări pentru Neurologia Industrială, Praga 1973. Activitatea profesională a Prof. Nicolae Oblu a fost onorată de numeroase titluri (Medic Emerit – 1973, Membru de onoare al Academiei). În noul spital, activitatea neurochirurgicală sub conducerea profesorului N. Oblu a cunoscut o amploare deosebită în toate domeniile. Prof. N. Oblu a contribuit la formarea unei întregi generații de neurochirurgi: Dr. N. Ianovici, Dr. H. Aldea, Dr. R. Lăcătuşu, Dr. V. Dimov, Dr. Robu C.

Personalitate complexă, prof. Oblu a fost un pasionat iubitor de artă (Fig. 5), vânător, pescar „înrăi”, dar pe primul loc s-a aflat activitatea profesională.

Creator de școală în cel mai profund sens al cuvântului, prof. Nicolae Oblu nu a precupețit niciun efort pentru ca neurochirurgia ieșeană să dobândească strălucirea profesională și actualul prestigiu. Alături de profesorul Constantin Arseni, el este creatorul școlii moderne de neurochirurgie din România.

Fig. 5. Profesorul Oblu cu doamna acasă și colecția sa de artă

Prof. N. Oblu a fost pensionat intempestiv, în anul 1978, fiind urmărit de regretul că nu a reușit să-şi vadă realizat unul din proiectele sale: spitalul de politraumatizaţi, prevăzut cu un heliport.

A aparținut cu întreaga ființă pleiadei de mari neurochirurgi care s-au bucurat, încă din timpul vieții, de înalte aprecieri profesionale și sociale (H. Cushing, V. Dandy, CI. Vincent, și H. Olivecrona) căci a trăit pentru și numai prin neurochirurgie.